

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Лебідь О. В.

МІЖНАРОДНІ РОЗРАХУНКИ І ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ

Навчальний посібник

УДК 339.72:33.06(075)

ББК 65.58я7

Л 33

Рецензенти: д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри банківської справи Української академії банківської справи *Т. А. Васильєва*; д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту Національного університету "Львівська політехніка" *О. Г. Мельник*; заступник голови правління ПАТ "Акціонерний Східно-Український банк "ГРАНТ" *В. С. Серба*.

Рекомендовано до видання рішенням вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Протокол № 7 від 15.02.2016 р.

Лебідь О. В.

Л 33 Міжнародні розрахунки і валютні операції : навчальний посібник для студентів спеціальності 8.03050802 "Банківська справа" / О. В. Лебідь. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 200 с.
ISBN 978-966-676-636-9

Розкрито теоретичні та практичні основи міжнародних розрахунків і проведення валютних операцій з урахуванням вітчизняного та міжнародного нормативно-правового забезпечення, а також світового досвіду таких операцій. Подано матеріал, що складається з двох тісно взаємопов'язаних частин, перша з яких присвячена валютним операціям та відносинам в Україні, друга – практиці здійснення міжнародних розрахунків. Розглянуто питання щодо ризиків валютних операцій та міжнародних розрахунків.

Рекомендовано для студентів і аспірантів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів, керівників, фінансових директорів, фахівців із економіки та фінансів, фінансових менеджерів банків та підприємств, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю.

779905

УДК 339.72:33.06(075)

ББК 65.58я7

ISBN 978-966-676-636-9

© Лебідь О. В., 2016

© Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2016

Зміст

Вступ.....	3
Розділ 1. Теоретичні основи валютних відносин і міжнародних розрахунків	5
1. Валютні відносини та операції як сфера здійснення міжнародних розрахунків	5
1.1. Сутність і співвідношення понять "міжнародні розрахунки" та "валютні операції"	6
1.2. Основи організації валютних відносин в Україні	10
1.3. Сутність та види валютних операцій.....	15
2. Валютно-фінансові умови та ризики міжнародних розрахунків	28
2.1. Валютно-фінансові умови міжнародних розрахунків	29
2.2. Ризики міжнародних розрахунків.....	35
3. Валютні рахунки в міжнародних розрахунках.....	45
3.1. Банківські кореспондентські рахунки.....	45
3.2. Порядок відкриття та використання рахунків в іноземній валюті в Україні.....	49
3.3. Порядок відкриття та використання рахунків за межами України	54
4. Документи в зовнішньоторговельних операціях та умови постачань	65
4.1. Характеристика зовнішньоекономічного контракту	66
4.2. Види документів під час міжнародних постачань.....	71
4.3. Угоди на міжбанківському валютному ринку України.....	78
Розділ 2. Способи платежів і форми розрахунків.....	87
5. Способи платежів у міжнародних розрахунках	87
5.1. Авансові платежі і розрахунки між сторонами за відкритим рахунком	88
5.2. Розрахунки з використанням чеків, платіжних карток і векселів.....	94
5.3. Способи здійснення міжнародних платежів.....	101

6. Документарні форми розрахунків.....	114
6.1. Міжнародні розрахунки за допомогою інкасо	115
6.2. Міжнародні розрахунки за допомогою акредитиву.....	120
7. Банківська гарантія у міжнародних розрахунках	138
7.1. Принципи та сутність банківського гарантування.....	139
7.2. Учасники гарантійних операцій і взаємовідносини між ними	144
8. Банківське фінансування зовнішньоторговельних угод	154
8.1. Види і форми міжнародного кредиту.....	155
8.2. Міжнародний факторинг та форфейтинг	161
8.3. Лізинг у фінансуванні зовнішньоекономічних угод	166
Глосарій.....	180
Використана і рекомендована література	192
Предметний покажчик.....	196